

تعریف: هر نوع کدورت موجود در عدسی را کاتاراکت یا آب مروارید گویند.

شفافیت عدسی ممکن است در اثر تغییرات فیزیکی یا شیمیایی از بین برود. زمانی که عدسی شفافیت خود را از دست دهد، پرتوهای نوری به خوبی از عدسی عبور نمی‌کنند و فرد دچار تاری دید و اختلال در بینائی می‌گردد.

بر اساس میزان کدورت انواع کاتاراکت عبارتند از: کاتاراکت نارس رسیده و فوق رسیده.

علائم بیماری: کاهش تدریجی بینائی، مردمک سفید، خیرگی، اختلال در دید رنگ، تغییرات رفتاری، نزدیک بینی و عدم بازتاب فوندوس از علایم کاتاراکت به حساب می‌آید.

عوامل مؤثر در ایجاد کاتاراکت عبارتند از :

۱- **افزایش سن :** مهمترین دلیل ایجاد کاتاراکت افزایش سن است.

۲- **بیماری‌های چشمی :** برخی از اختلالات چشمی سبب ایجاد کاتاراکت نیز می‌شوند.

۳- **فاکتورهای سمی :** برخی از موادمسمی که در ایجاد آب مروارید نقش دارند عبارتند از :

- استفاده طولانی مدت از کورتون در دوز بالا به مدت طولانی

- سوختگی چشم با مواد قلیائی

- مصرف سیگار

- کلسیم ، مس ، آهن ، طلا ، نقره و جیوه

۴- **فاکتورهای تغذیه ای :** تغذیه یکی از عواملی است که در ایجاد آب مروارید نقش دارد برخی از این عوامل عبارتند از : کاهش سطح آنتی‌اکسیدان‌ها، سوءتغذیه، چاقی، کم آبی (دهیدراتاسیون).

۵- **ضربه به چشم**

۶- **اشعه نورخورشید**

۷- **برخی بیماریها:** سندرم داون، اختلالات مربوط به متابولیسم چربی‌ها، اختلالات کلیوی، اختلالات اسکلتی عضلانی

۸- **کاتاراکت مادرزادی**

کاتاراکت درمانی طبی ندارد. درمان جراحی شامل خارج کردن عدسی و جایگزینی آن با یک لنز مصنوعی است.

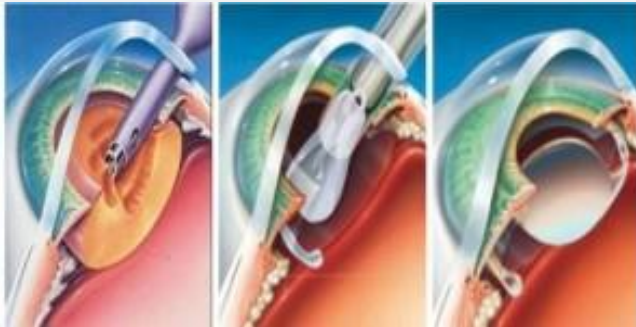
خارج کردن آب مروارید

برای خارج کردن عدسی‌ای که دچار کاتاراکت شده دو روش خارج کپسولی و داخل کپسولی وجود دارد. این جراحی‌ها معمولاً تحت بی‌حسی موضعی انجام شده و قبل از عمل معمولاً از داروهای گشادکننده مردمک جهت تسهیل در دسترسی به عدسی استفاده می‌شود.

روشهای مختلفی برای جراحی کاتاراکت وجود دارد که جدیدترین و شایع‌ترین روش فیکو می‌باشد.

فیکوآمولسیفیکاسیون (Phaco)

در روش فیکوآمولسیفیکاسیون یا به طور اختصار فیکو، عدسی کدر شده توسط ارتعاشات امواج اولتراسوند خرد شده و به طور همزمان شسته و بیرون کشیده می‌شود. سپس لنز مصنوعی داخل چشم کار گذاشته می‌شود. معمولاً نیازی به بخیه چشم نیست. بعد از عمل ممکنست پانسمان انجام شود.

مراقبت‌های پرستاری بعد از عمل جراحی کاتاراکت:

به بیمار توصیه کنید:

- در ۳ روز اول بعد از عمل حتماً از محافظ چشم استفاده نماید (حفاظت از ضربه). بعد از آن اگر چشم نسبت به نور حساس است در طول روز می‌توان از عینک آفتابی استفاده کرد.
- به مدت ۱ تا دو هفته هم موقع خوابیدن محافظ چشمی را ببندد.
- موقع خوابیدن بهتر است به پشت یا به سمت چشم عمل نشده بخوابد و از خوابیدن به روی شکم (دمر) و یا به سمت چشم عمل شده خودداری کند.
- از مالیدن و فشردن چشم خودداری کند.

آشنایی با بیماری آب مروارید (کاتاراکت)

واحد آموزش سلامت همگانی مرکز چشم پزشکی علوی

تبریز

تدوین: ۱۳۹۳

آخرین بازنگری: زمستان ۱۴۰۳

علائم و نشانه های غیرطبیعی

در صورت مشاهده هریک از موارد زیر به پزشک مراجعه نمایید:

- دیدن جرقه های نورانی (مثل برق آسمان) در اتاق تاریک یا موقع بسته بودن چشم.
- کاهش دید، دو بینی و تاری دید.
- درد شدید چشم که با مسکن بهبود نمی یابد.
- قرمزی و سوزش شدید چشم و ترشح چرکی از آن.
- در هم دیدن اشیا
- حرکت نقاط سیاه در جهات مختلف موقع نگاه کردن به اطراف
- قرمزی و تورم پلکها

آدرس: تبریز، میدان پنجم مرداد (بلوار منجم سابق)

مرکز چشم پزشکی علوی

کدپستی: ۵۱۴۶۶۱۴۵۹۹

تلفن: ۰۴۱)۳۲۶۶۳۹۳۳

<http://alavihospital.tbzmed.ac.ir>

منبع:

اصول چشم پزشکی کاربردی، هاشمی مسیح، همقلم

نسرین (۱۳۸۶)

چشم پزشکی عمومی، جوادی م فیضی س (۱۳۹۶) نشر

فردا

تهیه و گردآوری: مشیرآبادی - حسن پور

کارشناس ارشد آموزش پرستاری

سوپروایزر آموزشی

- استفاده از مواد آرایشی (سرمه، ریمل، مژه مصنوعی، لنزهای رنگی و موادروغنی و...) در اطراف چشم ممنوع است. زمان شروع استفاده از آنها را از پزشک بپرسد.
- از بلند کردن اشیای سنگین و خم شدن طولانی، اجتناب شود.
- از سرفه، عطسه، تکان شدید و ناگهانی سر و زورزدن هنگام اجابت مزاج خودداری کند.
- نماز خواندن از همان روز عمل با تیمم و فقط برروی سنگ مانعی ندارد. تیمم روی خاک به علت احتمال آلوده کردن و عفونت چشم ممنوع است. در یک هفته اول بعداز عمل، به جای سجده کردن، مهر را با دست به پیشانی نزدیک کند.
- تماشای تلویزیون و کارکردن با کامپیوتر تا جایی که چشم را خسته نکند اشکالی ندارد.
- حداقل تا یک روز بعداز عمل از شستشوی صورت خودداری کند. بعداز آن با نظر پزشک می تواند صورت خود را بشوید. موقع شستن صورت، از پاشیدن آب به صورت و چشم ها خودداری کند.
- از همان روز عمل می توانید به غیر از سر و صورت، بقیه بدن را بشوید. بنا به نظر پزشک یک هفته تا ده روز بعداز عمل می تواند به طور کامل حمام کند. بهتر است از شامپو بچه استفاده نماید.
- جهت معاینات بعداز عمل، حتماً در تاریخهای تعیین شده، مراجعه نماید. در اکثر موارد عمل جراحی آب مروارید بدون بخیه انجام می شود. اما گاهی یک یا چند بخیه زده می شود که در فاصله چند هفته بعد از عمل در حین معاینه برداشته خواهد شد.